

A 24.155

V. PARV

UUS AABITS

OSKAR LUIK'I KIRJASTUS

Oskar Luik'i kirjastusel ilmunud uued lasteraamatud.

Olaf Rood.	Kaarnasaare Robinsonid	Kr.	—50
Wilhelm Hauff.	Haldja lemmik	„	—50
Volkmann-Leander.	Roostetanud rüütel	„	—50
Musaeus.	Kaevunäkk	„	—50
K. A. Hindrey.	Pambu-Peedu	„	—50
„	Piripilli-Liisu	„	—50
„	Seene-Mikk	„	—50
„	Lõhkiläinud Kolumats	„	—50
„	Nina-Jass ja Näpp-Mall	„	—50
„	Vanast oli Vaar	„	1.—
„	Pambu-Peedu ja teised	„	2.50
„	Matsi poeg Mats	„	—60
„	Kuidas vaenelaps-karja- poiss oma õnne leidis	„	—75
Laste mängud.	Värviline pildiraamat	„	—25
Minu mänguasju.	„ „ „	„	—25
Koduloomad.	Laulud ja lood noorte sõbralt Oskar'ilt. Pildid kunstnik R. Kivit'ilt	„	—25
Metsloomad.	Laulud ja lood noorte sõbralt Oskar'ilt, Pildid kunstnik R. Kivit'ilt	„	—55
Kiisu-Miisu.	Noorte sõber Oskar, pildid R. Kivit'ilt. Kassi kujul väljalõigatud värviline pildiraamat. Seesama raamat on saksa ja vene keeles eraldi	„	—90
Jänku ja kuke-isand spordipidul.	Kir- jeldused noorte sõbralt Oskar'ilt, pildid kunstnik R. Kivit'ilt. Väljalõigatud jä- nese kujul 2 jagu. I jagu: Jänes liha- võttemunadega, II jagu: Jänes jalgpal- liga. Mõlemad jaod ka saksa ja vene keeles eraldi.	„	—90

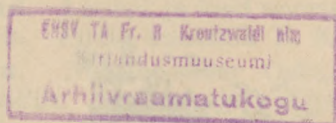
UUS AABITS

KOOSTANUD
V. PARV
KEELEÕPETAJA

OSKAR LUIK'I KIRJASTUS, TARTUS

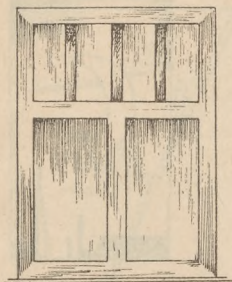
Kaanejoonis — kunstnik R. KIVIT.
Teksti illustratsioon — V. PARV.
Keeleline korrektuur — M. BEKKER.

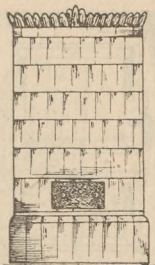
1959:1363

Tsinkograafiline osa — V. JAGER.

A. Süüden'i trükk, Tartus, 1931

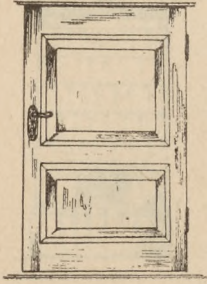
A

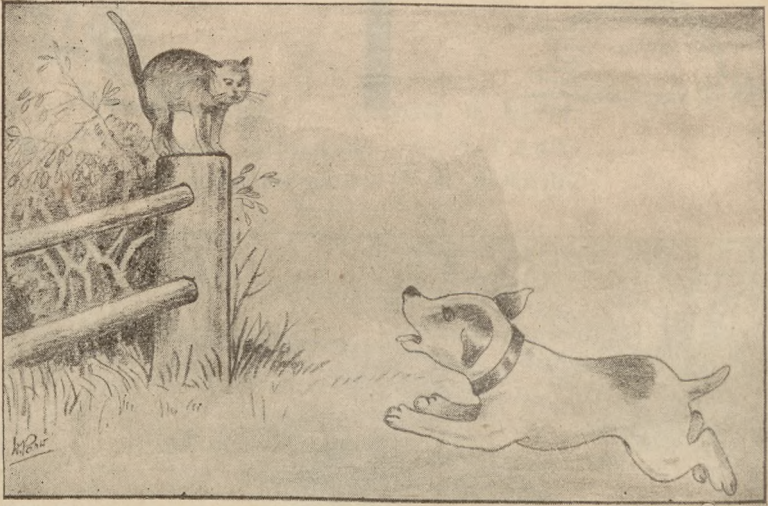
I

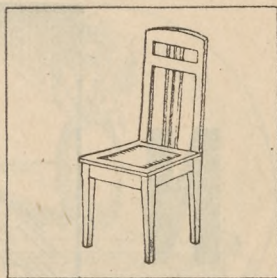
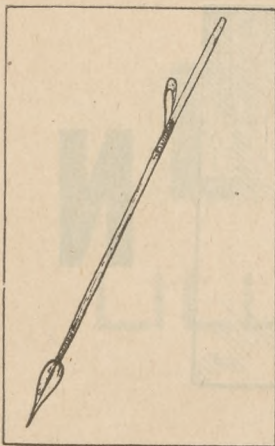
AI

U

AU AU

0

01

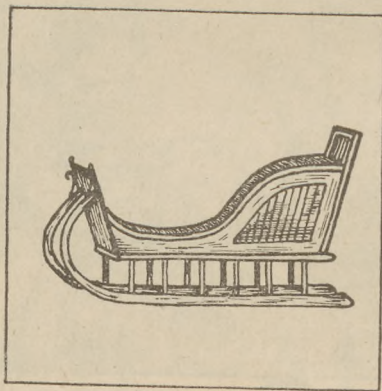
N

N

NINA

S

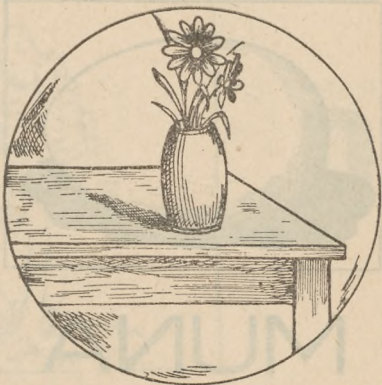

S

SAAN

L

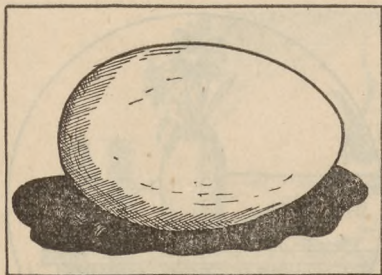
LILL

OI OI I-LUS LILL
LAU-AL ON AI-NO LILL
OI SEE LILL ON ILUS

E
SEEN

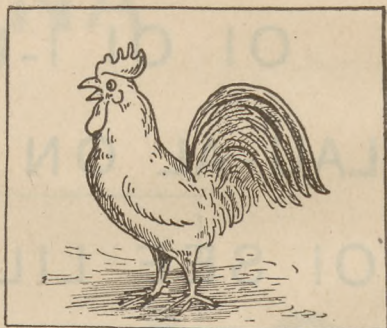

M

MUNA

K

KUKK

EL-LIL I-LUS KAS-SI-KE-NE
KAS-SI-KE-NE KII-SU-KE-NE
LEOL KE-NA KU-KE-KE-NE
KU-KE-KE-NE KAU-NI-KE-NE

P

P

PUU

AI-AS PUU ALL I-LUS LILL
KE-NA KAN-NI-KE
PUU ALL KA PU-NA-NE PALL
PALL NII KAU-NIS
I-LUS LILL
KAU-NIS PALL
OI KUI KE-NA

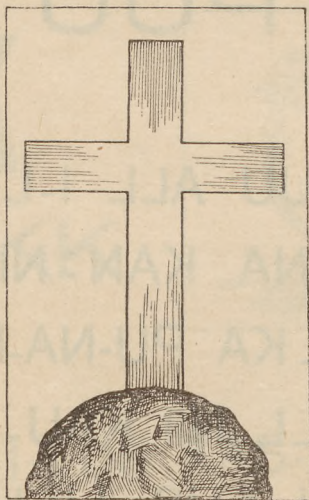
T

T

TASS

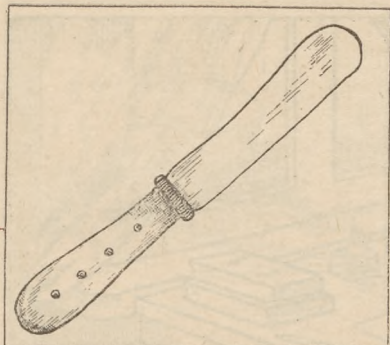
R

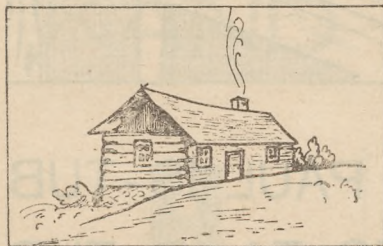
R

RIST

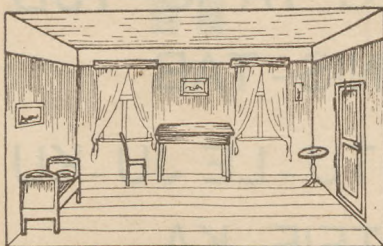
RUU-DI RUU-DI TU-LE RUT-TU
TU-LE RUT-TU MA OO-TAN

G
NUGA

J
MAJA

B
TUBA

D
PADA

PI-SI-KE-NE PAUL IS-TUB
LAUA JUU-RES TA IS-TUB
JA JOO-NIS-TAB
TU-LE AN-NI TU-LE JU-KU
TUL-GE TEIE KA

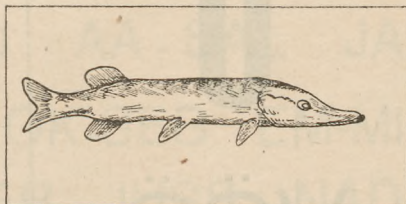

Ä

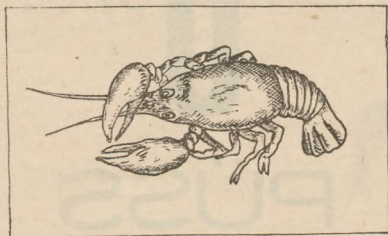
KÄND

H

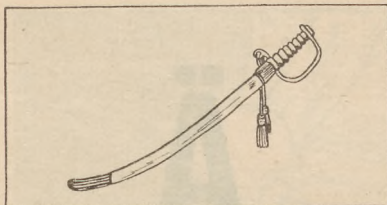

HAUG

V

VÄHK

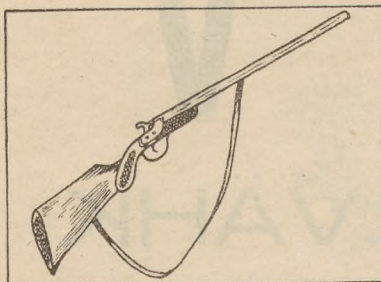
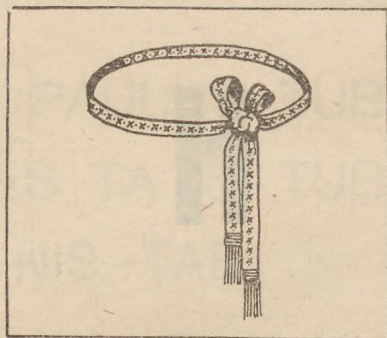

õ

MÕÕK

ö

VÖÖ

ü

PÜSS

HÕIS-SA

LAP-SED ON PAL-LI-GA
MU-RUL HÕIS-SA NAD
MÄN-GI-VAD AA-SAL JA
PÕL-LUL JOOK-SEB EM-MI
JA JOOK-SEB JUSS NAD
JOOK-SE-VAD KII-RES-TI
TUKS TUKS Ä-RA JÄÄ MA-HA
TUKS MÄN-GI Ü-HES MEIE-GA

Tähestik.

A a B b D d

E e G g H h

I i J j K k

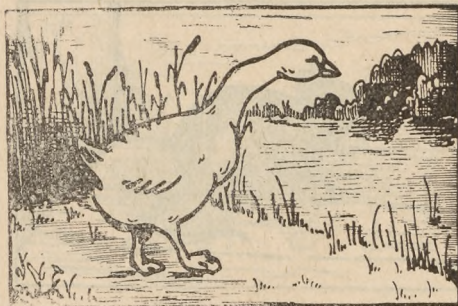
L l M m N n

O o P p R r

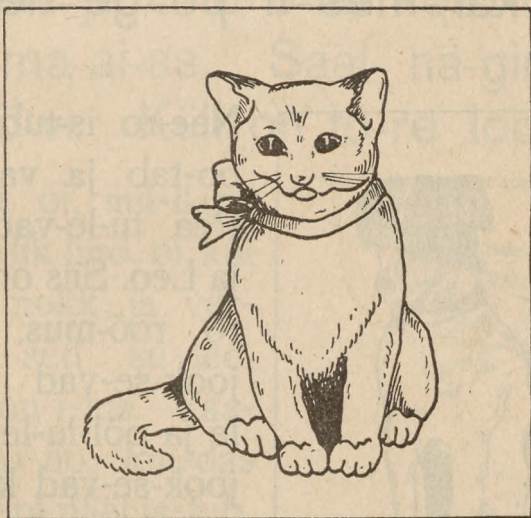
S s T t U u

V v Õ õ Ä ä

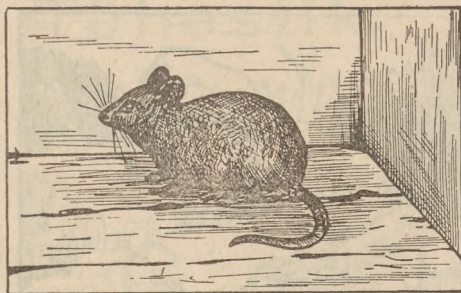
Ö ö Ü ü

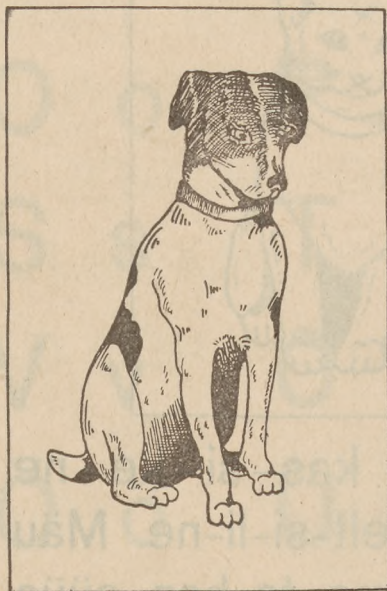
Ha-ni vaa-tab ha-ni as-tub
ha-ni as-tub ük-sin-da

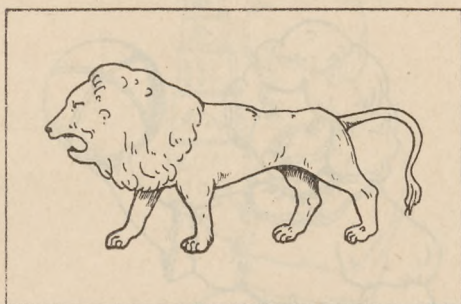
Kii-su-ke-ne kas-si-ke-ne
meie män-gu-selt-si-li-ne Mäu
kas-si-ke mäu ma ta-han süüa

Hii-re-ke a-ra-ke is-tub
 Rin-gi vaa-tab toi-tu ot-sib kas-si
 eest kär-mes-ti põ-ge-neb.

Nee-ro is-tub. Ta
 oo-tab ja vaa-tab.
 Pea tu-le-vad Paul
 ja Leo. Siis on Nee-
 ro rõõ-mus. Nad
 jook-se-vad aa-sa-
 le ja põl-lu-le. Nad
 jook-se-vad kii-res-
 ti. Au, au, Nee-ro
 püü-ab lin-du, au,
 au, Nee-ro a-jab jä-
 nest ta-ga. Au, au,

Lõ-vi on uh-ke ja tu-gev loom.
 Lõ-vi on loo-ma-de ku-nin-gas.
 Lee-ni ja U-lo o-lid kord lin-nas
 loo-ma-ai-as. Sää-l nä-gid nad
 lõ-vi. Küll on to-re loom.

Oi, oi, mil-li-ne
 i-me-lik lind, oi, kui
 suur nokk ja vär-
 vi-li-sed su-led.
 Küll on i-lus. Vaa-
 ta, Ai-no, kui-das
 ta ke-pi pääl is-tub,
 kuu-le, Hei-no, kui-das ta nal-ja-kalt
 hää-lit-seb. Oi, oi, ta ni-mi on pa-pa-goi;
 me näe-me te-da har-va, ta e-lut-seb
 vöö-ral maal, kau-gel, kau-gel.

Elli sai seitsmeaastaseks. Ta oli hää ja armas tütarlaps. Sünnipäeval tuli tädi Anna Elli juurde ja ütles: „Täna on sul rõõmus päev, täna on su sünnipäev. Et sa alati hää ja sõnakuulelik laps oled olnud, siis teen sulle väikese kingi.“

Ja tädi Anna pakkis paberi seest ilusa suure palli välja ja ulatas selle Elli kätte. Elli hüppas rõõmu pärast. Ta haaras mõlemate kätega tädi Anna kaela ümbert kinni, suudles teda ja hüüdis rõõmsal häälel: „Kui hää sa oled, tädi Anna! Küll on ilus pall! Ma tahan alati olla hää ja tänuulik laps.“

Ta võttis veel kord tädi ümbert kaisutades kinni ja jooksis palliga õue mängima.

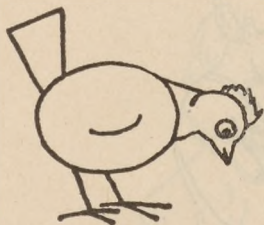

Leo oli usin ja hoolas poiss. Sügisel ostis isa Leole aabitsa, ilusa piltidega aabitsa. Nüüd lähenesid jõulupühad, ja Leo oskas juba lugeda. Ta oli väga rõõmus, sest isa lubas talle jõuludeks midagi kinkida, kui ta oskab aabitsat lugeda.

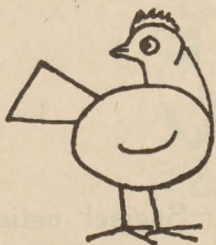
Jõulud olid käes. Isa kutsus Leo enda juurde, võttis ta põlvedele ja rääkis: „Ma tean, et sa hoolega oled õppinud, sa oskad juba lugeda, seepärast sa oled mulle armas laps.“ Ta kinkis Leole karp-püramiidi, mille külgedel oli palju ilusaid pilte, tähti ja muid kaunistisi.

Iga algus on raske,
kuid püsivus viib sihile.

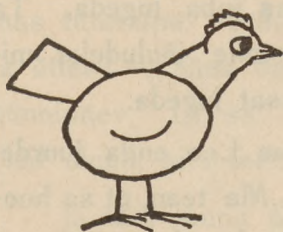
Leeni kana.

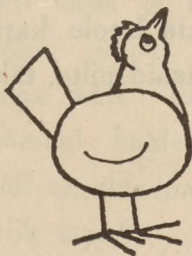
Kuhu vaatab Leeni kana?
Leeni kana vaatab maha.

Näe, näe! Nüüd ta
vaatab selja taha.

Siin ta vaatab juba otse,
otse enda ette.

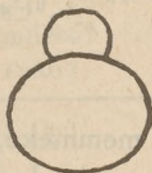
Leeni kana tõstab pääd,
vaatab üles kõrgele.

Kuidas väike Peeter kassi joonistab.

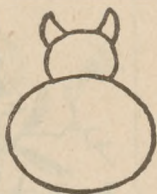
Peeter võtab pliiatsi ja
joonistab paberile kera.

Kerale ta asetab
hoolega otsa pää.

Pää külge joonistab Peeter
pisikesed kõrvakesed.

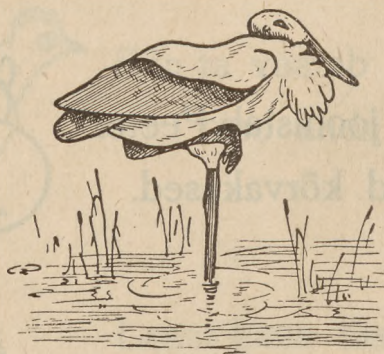

Lõpuks saab kassike saba,
— ja joonis on valmis.
Kui kena!

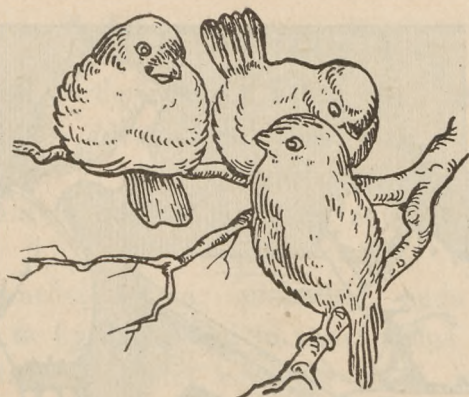

Mää, memmeke, mää! — Meie tahame haljale, pehmele aasale, kenasse, vilusse koplisse, kaunile karjamaale kepsu lööma. Mää, memmeke, mää!

Toonekurg on suur ja ilus lind. Ta on suurim lind teiste seas. Oma pesa ta ehitab kas kõrgele puu latva või maja katusele. Tihti näeme toonekurge põllul või heinamaal, kuid veel sagedamini vee-
kogude juures endale ja oma poegadele toitu otsimas.

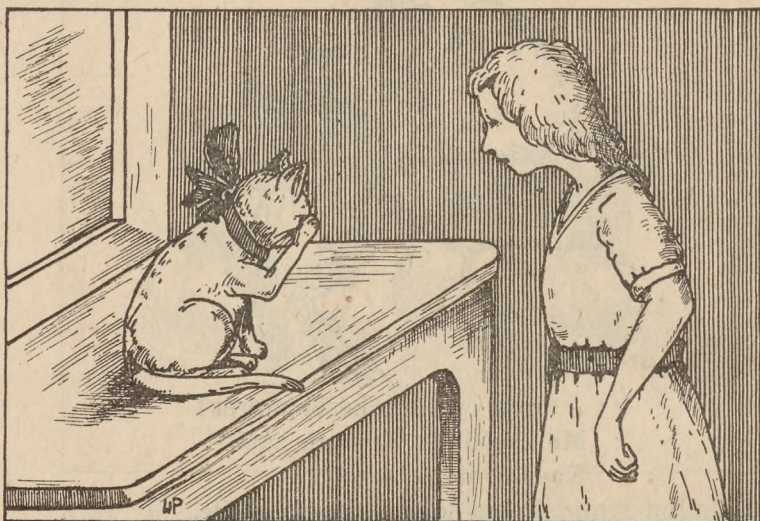
¶Kas on linnukesel muret?
 Mida sööb? Kust ta saab?
 Kas ta nälga sureb?

Tema loodab Looja pääle,
 hüppab säääl oksa pääl,
 Loojat rõõmsalt tänab.

Metsa süles, puude vilus elutseb pisikene orav. Osa-
 valt ta hüppab puult puule, oksalt oksale. Käbid ja
 pähklid on ta maiustoit. Hoolega ta kogub neid ka tal-
 veks tagavaraks.

Orav on meie metsade lõbusamaid elanikke. Tal
 on lusti ja rõõmu nii suvel kui talvel.

Laps ja kass.

Laps: Kiisu, miks sa pesed ennast?
Käpp käib üle kõrvast, ninast.
Kas ehk täna tädi Liisu
Tuleb meile? — Ütle, tiisu!

Kass: Kui ei peseks ennast mina,
Must siis oleks nägu, nina.
Tahmaseks ka karvad läeks',
Inetu ma välja näeks'.

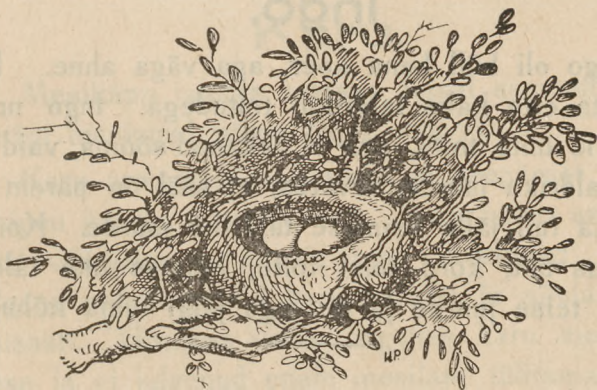
Mina tahan puhas olla, —
Siis mind lastaks' tuppa tulla;
Süllegi mind tihti võetaks',
Silitataks', maiust antaks'.

Alaluige.

Vihmasadu.

Milli ei karda vihma. Vihm rikub küll rõivaid, kuid haiget ei tee. Seda Milli teab. Kui vihma sajab ja Millil ei ole vihmavarju, siis ta teeb taskurätist endale mütsikese ja paneb selle pähe. Ka nii on hää.

Juss kardab vihma; mispärast, seda ta ei tea isegi, aga ta kardab. Kui ta vahel vihma kätte jääb, siis ta nutab. Sellistel kordadel ütleb isa: „Juss, Juss, kui sa vihma kardad ja nutad, siis sinust küll sõdurit ei saa.“

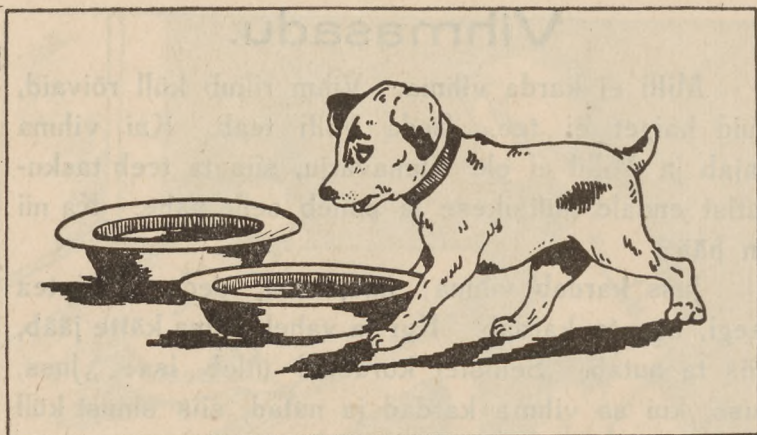

Aianurgas, põõsa vilus
Linnupesake nii ilus.

Sinna munes linnuke paar munakest,
Haudus neist välja paar pojakest.

Imekenasti pojakesed piiksuvad,
Emakest toidu eest tänavad:

Piiks, piiks!

Ingo.

Ingo oli küll kena koer, aga väga ahne. Kord pandi ta ette kaks taldrikut toitudega. Ingo nuusutas enne ühte toitu, aga ei hakanud süüa, vaid läks teise taldriku juurde, arvates, et sääal on parem toit. Säält ta tuli jälle esimese taldriku juurde. Kord ta nuusutas üht, kord teist toitu, hüppas ühe taldriku juurest teise juurde ja nii Ingo jäigi tühja kõhuga.

Pääsukene, pääsukene liugleb nii kiiresti õhus. Ta pesa on katuse ääre all. Pojakesed piiksuvad pesas, ootavad ema toiduga.

Karu.

Mesikäpp jalutas metsas laisal sammul. Äkki ta nägi mesipuud pärna najal seisvat.

Karu armastab maiustada, ja seepärast ta läks mesipuu juurde, et võtta mett. Karu nähes said mesilased vihaseks ja asusid oma mesipuud kaitsma. Hulgana nad tormasid karu kallale ja nõelasid teda valusasti. Hirmsas valus põgenes karu metsatihnikusse ja ei julgenud enam mesilasi tülitama minna.

Esimene koolitee.

Juku astub, paun tal seljas,
Raamatud ja vihud kaenlas, —
Jukul ees on koolitee
Läbi lume, läbi vee,
Et saaks selgeks A B D.

Vanaema muinasjutud.

„Armas vanaema, kallis vanaema!“ palus Helga, „jutusta mulle üks muinasjutt!“

Helga asetask end põlvili vanaema ette maha ja jäi kannatlikult ootama.

Vanaema, kes toolil istus ja parajasti Helgale särigikest õmbles, tõstis pää üles, mõtles vähe aega ja lausus: „Väga hää, ma jutustan sulle lookese vaesest, kuid hääst tütarlapsest, kes oma virkuse palgaks suure varanduse sai.“

Vanaema jutustas tasasel häälel, mõnes kohas vähe peatudes ja siis uuesti nagu jutuhoogu võttes.

Helga kuulas suure huviga, vaadates üksisilmi vanaema suu pääle.

Tihti, kui vanaemal oli aega, ta jutustas hulga ilusaid muinasjutte, mis väiksele tütarlapsele meeldisid ja mida ta alati kuulas suure põnevusega.

Tomi ja Tipsi.

Koera nimi oli Tomi. Kassi nimi oli Tipsi. Varemini, kui nad teineteist veel ei tundnud, oli Tomi alati Tipsi pääle vihane: ta haukus ja püüdis

Tipsit hammustada. Tipsi oli jälle Tomi pääle pahane ja turtsus, kui Tomi ta juurde kippus. Vahel tõmbus Tipsi küüru ja hoidis küünised valmis, et Tomit kriimustada, kui see ta lähedale tuleb.

Aegamööda nad leppisid teineteisega ja said häadeks sõpradeks. Nad hoidsid teineteist kui õde ja vend. Nad olid hääd ja meeldivad loomakesed.

Eevi ja Henno.

Eevi ja Henno olid õde ja vend. Eevi ja Henno mängisid alati teineteisega kas toas, aias või õues. Nad ei tülitunud millalgi ja seepärast armastasid neid ka nende vanemad.

Ükskord sai Eevi emalt kena nuku ja Henno toreда puust kepphobuse kingituseks. Nüüd oli lastel palju lõbu ja rõõmu. Eevi mängis oma kena nukuga ja Henno ratsutas toreда kepphobuse seljas.

Kord, kui Eevi istus emaga toas, nägi Henno Eevi nukku aias pingil. Ta vaatles nukku ja tahtis ka temaga vähe mängida. Tal kukkus aga nukk kogemata maha ja just kivi pääle, mispärast nuku pää katki läks. Hirmunult vaatas Henno katkise nuku pääd ja katsus seda ära parandada, aga miski ei aidanud. Siis läks hirmunud Henno aianurka ja hakkas kibedasti nutma.

Kui Eevi oma katkist nukku nägi, oli tal sellest väga kahju ja tahtis teda ka vennale näidata. Kui ta oma venda aianurgas nutmas nägi, küsis ta: „Armas vennakene, mispärast sa nii kibedasti nutad?“ Henno vaatas andekspaluvalt Eevile silmi ja rääkis, et ta kogemata nuku pää ära lõhkunud ja ei teadvat, kuidas oma süütegu hääks teha.

Eevi ütles seepäale kaastundlikult: „Kallis vennakene, ära nuta! Armas Hennokene, ma ei ole ju sugugi pahane su pääle. Ma tean, et sa kunagi meelega halba ei tee. Pühi silmad kuivaks ja oleme rõõmsad!“ Eevi võttis oma taskurätiku ja kuivatas Henno

pisarad. Siis haarasid nad teineteise ümbert kinni, kaelustasid teineteist ja ruttasid rõõmsal meelel emale juhtumust seletama.

Hiljem mängisid nad kahekesi lõbusasti ja kumbki ei olnud teise pääle pahane. Nad olid hääd lapsed, armas õde ja vend nagu vareminigi.

Helde laps.

Ema ütles oma väiksele tütrele: „Õie, mine karjamaale Illi asemele karja juurde! Illi tuleb koju minule teist tööd tegema. Peagi läheb sul kõhuke tüh-

jaks, seepärast võta endale üks võileib karja juurde kaasa.“

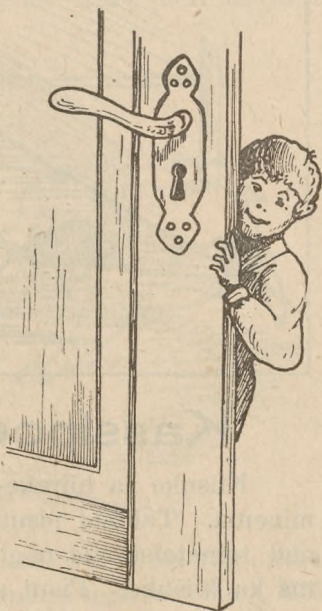
Õie tegi, nagu ema käskis. Teel karja juurde kohtas Õie vanakese. See oli armetuis rõivais kerjaja. Õiel oli kerjajast vanamehest hale meel ja ta andis oma võileiva kerjajale. Ise mõtles Õie: ma võin ilma leivagi olla, sest vanakese kõht peaks küll enam tühi olema.

Karl.

„Uu, vanaisa, otsi mind, uu, vanaisa, otsi!“ Karl hüppab kähku ukse taha. Vanaisa avab tasa ukse ja leiab poisi. „Aa, siin on minu poisu, siin leian ma oma väiksekese,“ hüüab vanaisa.

Kiiresti jookseb Karl teise tuppa ja peitub ühte kasti. „Uu, vanaisa, otsi mind, uu, vanaisa, otsi!“

Jälle avab vanaisa tasa ukse, kuid Karl ei ole enam ukse taga. Vanaisa otsib ja otsib. Viimaks avab Karl kasti kaane ja hüüab rõõmsalt: „Uu, vanaisa, uu, siin ma olen!“

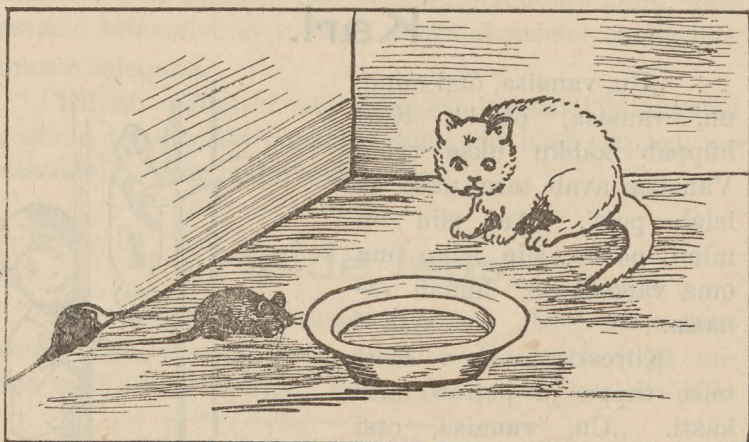

Meil aiaäärne tänavas.

Meil aiaäärne tänavas,
Kui armas oli see!
Kus kasteheinas põlvini
Me lapsed jooksime.

Kus ehani ma mängisin
Küll lille, rohuga,
Kust vanataat käe kõrval mind|
Tõi tuppa magama.

L. Koidula.

Kassipoeg ja hiireke.

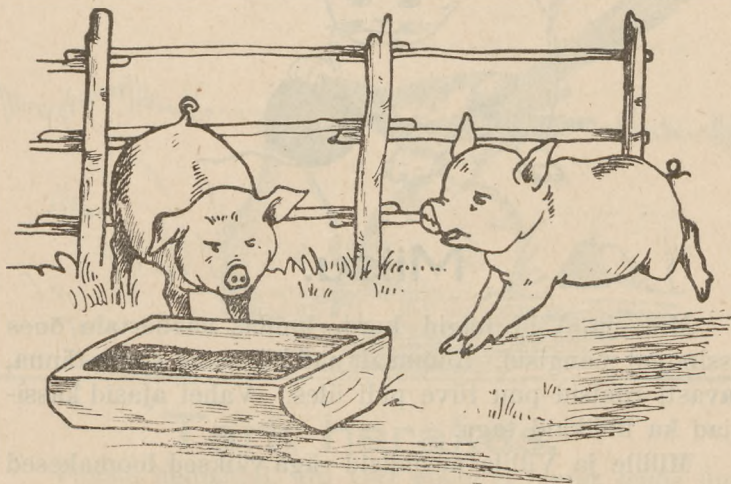
Kiisuke ja hiireke juhtusid kord sahvrisse ühel ajal minema. Tahtsid pisut maiustada: Koorekausi juures nad teineteist siis nägivad. Kohkus ära hiireke, ehmatas ka kiisuke. Pisut aega hirmuga teineteist jäid vahtima. — Viuhti! väle hiireke jooksis ära pesasse. Säält ta rõõmsalt tantsu löi, kiisul pikka nina te'i. Naeris väike hiireke, hüüdis kassipojale: „Mõtlesin, et luuramas oli kaval vana kass; aga oli alles noor, kellel' maitseb ainult koor. Aga ega käbike kuku kannust kaugele, — nüüd sull' hiireliha ka hakkab juba maitsema.“ Kiisu seepääl' vihastas, saba selga virutas; hiireaugust alla ta hüüdis paha meelega: „Sind ma seni taga a'an, kuni ükskord kätte saan, — ei siis nõnda kergelt sa enam pääse putkama.“

Alaluige.

Uti ja Oti.

Uti ja Oti olid kaks väikest põrsast. Oma nimed nad said lastelt, kes nendega mõnikord õues mängisid, neid sügasid ja nendele tihti toidupalakesi andsid.

Uti viibis meelsamini elumaja läheduses, aga Oti ei püsinud kuskil paigal. Pea ta oli siin, pea ta oli sääl. Iseäranis aga tikkus ta kapsaaeda. Säält aeti ta alati

noomituste ja vitsahirmuga minema. Oti oli ka väga tähelepanelik. Iseäranis ta jälgis perenaise tegevust õues. Küll ta aru sai, kui perenaine ämbriga aia juurde liikus, kus pörsaste mold seisis, — siis oli Oti kiiresti oma molli juures. Rõhkides ja ähkides ta asus söögi kallale. Isekeskis olid Uti ja Oti hääd sõbrad.

Vanaema.

Vanaema helde, lahke oli kallis sinule, oli sinu lapsepõlve soojendaja päikene!

Kuis ta õnnis pehmel käel sinu pääkest silitas, armurikkal häälel, sõnal õpetas ja juhatas!

Hauas hingab vanaema; aga sinu südame jäänd on läige tema silmist, tema kuju kullane.

Kullerkupud, jaanililled eide haua õitsegu; tähe sära, päikse hiilgus kallist kalmu ehtigu!

Anna Haava.

Miisu.

Milli ja Villi nägid kord, kuidas naabertalu õues kassipojad mängisid. Rõõmsalt nad hüppasid sinna-tänna, osavasti ronisid puu tüve pidi üles. Vahel ajasid kassipojad ka liblikaid taga.

Millile ja Villile meeldisid väga väiksed loomakesed ja nad igatsesid ka endale ühte kassipoega. Nad läksid oma ema juurde ja palusid: „Armas ema, naabertalu õues mängivad väiksed kassipojad, nad on väga ilusad ja rõõmsad loomakesed; meie tahame ka endale üht niisugust kassipojakest. Me tahame tema eest hoolt kanda, temaga mängida ja ei tee talle liiga.“

Järgmisel päeval läks ema naabertallu ja palus ühe kassipoja endale. Koju tulnud, lausus ta lastele: „Siin, lapsed, on kassipojake, mida te igatsesite. Hoidke teda ja hoolitsege ta eest, siis ta on teile paremaks sõbraks ja mänguseltsiliseks.“

Küll olid lapsed rõõmsad! Nad tänasid ema ja armastasid oma kassipojakest. Kassikene sai nimeks Miisu. Talle toodi isegi mitmesuguseid asju mängimiseks. Meel-samini ta mängis aga lõngakeraga. Ta veeretask seda mööda maad, pildus üles, püüdis teda ja valmistas lastele seega palju lõbu. Varsti sai Miisu laste hääks seltsiliseks.

Tark harakas.

Tulisel heinaajal, kui vett saada ei olnud, leidis harakas heinasao äärest veekannu. Ta katsus kannust juua, aga oma lühikese nokaga ta ei saanud vett kätte. Ta lõi nokaga vastu kannu, aga see oli liiga paks. Ta katsus kannu ümber lükata, aga selle tarvis oli temal vähe jõudu. Ta silmas oja ääres väikseid kive. Kohe leidis harakas hää nõu. Ta kandis väikseid kive sao juurde ja viskas neid niipalju kannu, et see hakkas üle voolama. Nüüd võis harakas oma janu kustutada.

Poiss ja liblikas.

Endel tahtis liblikat kinni püüda, aga ei saanud kätte. Lõpuks sai ta vihaseks ja ütles: „Küll ma su kinni võtan, ükskõik kus kohal!“ Endel tõmbas mütsi pääst ja tahtis sellega kinni katta liblikat, kes oli seisma jäänud õie pääl. Suures vihahoos ei pannud Endel tähelegi, et kraav oli ees, — ta libises liblikat kahmates kraavi. Poisi õnnetuseks oli see kraav ääreni vett täis. Endel ronis küll kraavist välja, aga oli üleni märg.

Eesti hümn.

Mu isamaa, mu õnn ja rõõm,
Kui kaunis oled sa!
Ei leia mina iial tääl
See suure laia ilma pääl,
Mis mull' nii armas oleks ka
Kui sa, mu isamaa!

Sa oled mind ju sünnitand
Ja üles kasvatand;
Sind tänan mina alati
Ja jään sull' truuks surmani;
Mull' kõige armsam oled sa,
Mu kallis isamaa!

Su üle Jumal valvaku,
Mu armas isamaa!
Ta olgu sinu kaitseja
Ja võtku rohkest õnnista',
Mis iial ette võtad sa,
Mu kallis isamaa!

J. W. Jannsen.

Kündja laul.

Rutta, rutta, ruunakene,
Vea vagu virgaste!
Õhtu sõuab, õhtu jõuab,
Pea raugneb päikene.

Marie Heiberg.

Sind surmani.

Sind surmani küll tahan
ma kalliks pidada,
mu öitsev Eesti rada,
mu lehkav isamaa!
Mu Eesti vainud, jõed
ja minu emakeel,
teid kõrgeks kiita tahan
ma surmatunnil veel!

Kuis, maa, nii hellalt kannad
su lapsi käte pääl.
Neil' leiba katet annad
ja viimast aset veel.
Tõest' armsam on mul olla
su põues, Maarjamaa,
kui võõral pinnal õnnes
ja aus elada!

L. Koidula.

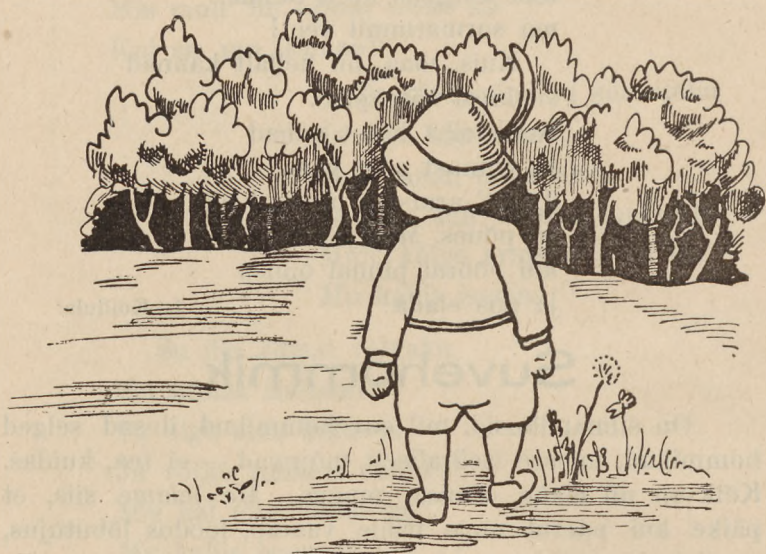
Suvehommik.

On silmapilkusid, mil suvehommikud, ilusad selged hommikud, meisse iseäraliselt mõjuvad — ei tea, kuidas. Kõik on nii mahe, armas, magus. Me leiame siis, et päike kui naerul meie pääle vaatab, loodus lõbutujus, mets ja laas täis meelehäd — nagu vaataks su pääle ja vastu tuhat naeratavat silma — üleval taeva laotusest, kõrgete männilatvade otsast, mis eemalt nagu sinine pilv sulle yastu helgivad. Kõik mu ees on isevärki armas, täis lõbu ja meelehäd, nagu ma isegi praegu, ilma et teaksin, mille pääle ehk mispärast. Linnukesed siristavad — mets kajab nende sirinast; see tuleb samal sunnil, mis mindki nii värskeks teeb. Karjane, linnukesed ja mina oleme nagu keeled sellel viiulil, mida loodus iluhäälde seab, ja see armuvõim, mis maailma rohkel rõõmul imetab, liigutab ise poognat, kutsub esile imeviise.

Juhan Liiv.

Vastukaja.

Väike Peedu mängis heinamaal. Ilm oli kena, päike paistis soojalt, liblikad ja mesilased lendasid õielt õiele. Peedu hakkas rõõmu pärast huikama — uu, uu. — Lähedasest metsast kõlas vastu: uu, uu. — Peedu hüüdis: kes sa oled? — Metsast kõlas ka: kes sa oled?

— Peedu sai pahaseks ja hüüdis valjusti: sa oled rumal poiss. — Rumal poiss — tuli ka Peedule vastuseks.

Nüüd jooksis Peedu koju ja kaebas emale, kuidas üks poiss teda metsas rumalaks nimetanud. Ema sai asjast aru ja ütles: „Peedukene, sa kaebad asjata, sest sa oled hüüdnud enne ise metsa, ja vastu kajasid sulle ainult su omad sõnad.“

Peedul oli häbi oma teo pärast ja iialgi enam ta ei hüüdnud metsa rumalaid sõnu.

Mari, piimakruus ja unistused.

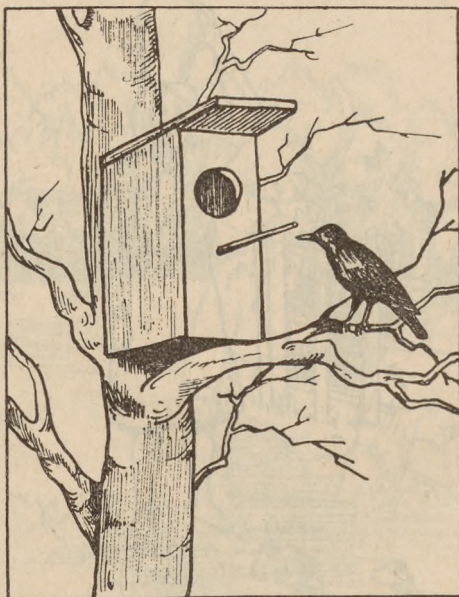
Mari kandis pää pääl savist piimakruusi. Ta tahtis piima linnas ära müüa. Teel ta mõtles, mida siis osta, kui piim on müüdud. „Ma ostan endale tosina mune,“ mõtles Mari, „munadest tulevad kanapojakesed välja

ja kasvavad suureks. Need müün siis ära ja ostan pörsa. Ka pörsas kasvab suureks ja toob hulga, hulga pisikesi pörsaid. Kui needki ära müün, siis on mul palju raha.“ Rõõmu pärast hüppas Mari ja ei pannud tähelegi, et teel kivi oli. Ta komistas ja kukkus. Piimakruus langes maha ning purunes tükkideks. Nii purunesid ka kõik Mari unistused.

Kuldnokad.

Varakevadel tegi isa valgetest laudadest kena kastikese. Sellel kastikesel oli katus pääl ja ühes küljes avar auk. Sellest allapoole pandi pulgake. „Nüüd on kuldnoka eluhoone valmis,“ ütles isa lastele, „selle panen õues pärna otsa, kuhu linnukesed võivad endile pesa

teha.“ Lapsed olid uudishimulikud, nad tahtsid näha, kuidas kuldnokad oma majja asuvad. Iga päev nad läksid pärna lähedale vaatama. Ühel päeval oligi kuldnoka-paar valge kastikese oma eluhooneks valinud. Lastel oli hää meel vaadata, kuidas linnukesed väsimatult kõiksugu kõrsi, sulgi ja muud kastikesse kandsid. Peagi oli kuldnokkade pesa valmis. Imekenasti sädistasid linnukesed oma eluhoone juures. Sellest oli lastel palju rõõmu. Lapsed olid ka ettevaatlikud ja ei hirmutanud linnukesi mitte, vaid imetlesid neid eemalt.

Õhtu kodutalus.

Õhtu köitis jutuheidet unejätteks puhkama,
pimedus käib väljas ringi, laulab, nutab tuulega.

Tiksub kell, ja ahju taga kilgid tasa laulavad.
Vanaema kustund silmad hangund pilgul vaatavad.

Puhkab isa, puhkab ema, kuulda üksi hingamist,
nagu unenäo sõudu, taluhaldja liikumist.

Peretoas kõnnib keegi, tuli nagu vuhises,
keegi nagu vaatab aknast, tares nagu kõlises. . .

Pimedus käib väljas ringi, laulab, nutab tuulega—
ööde varjud täitvad südant üksindusetundega.

Tiksub kell, ja ahju taga kilgid tasa laulavad —
kadund aastaajad tõusvad, pikas reas rändavad.

Aastaajad kõnelevad — kuulda üksi hingamist,
nagu unenäo sõudu, taluhaldja oigamist.

E. Enno.

Suvine õhtu.

Tõsiselt, suurepäraselt rauges päike. Soope-
dajate ladvad veretasid. Varjud venisid pikaks,
roomasid mäenõlvakut mööda üles, mustasid urmise
pehkinud seintel. Üksikud päält hallid ja alt tu-
mepunased pilvelindid rippusid veereva päikese
kohal nagu suured nahkhiire tiivad. Muidu oli
taevas puhas; üle ta sinetava võlvi õõtsus väljas
põua-udu. Aga juba kahvatas see sina ja see udu,
ja idapoolne taevas lõi hämaraks, nagu oleks keegi
sõreda riide varjuks ette tõmmanud, ja läbi rõõsa

udu vilksatasid üksikud tähed ning kitsas kuusirp.

Kurgede laul kustus kaugel umbvete taga. Mets kohises suveõhtu hämaras. Sääsed jäid äkisti vait. Ainult pisikesed mustad putukad vibutasid veel oma tiibadega mustava urmise ümber. Metsas ärkasid esimesed ööhääled. Kull piiksatas. Hää lainetas aga aegamööda soo pääle, rõkkas metsas vastu ja kustus siis kuskil kaugel, ja see võis hunt või rebane olla, kes siin haugatas. Nagu ümmarik kera veeres hää puude all, mõõnas soo pääle ja lainetas kaugele umbvete poole. Ojas sulpsatas miski. Terasene veesolin vaikis äkitselt nagu klaverikeele hoogav helin, kui sellele sõrme pääle surud. Oli see iherus või ugras, kes hõbedaselt selgest veest vastu madalalepaindunud toomeoksi üles lõi — kes seda teab . . .

Fr. Tuglas.

Kevade ootel.

Tibab, tibab valget lund. Must maa magab talveund, magab vaikuse unelmas võsa. . .

Ent hiilib lõunatuul, tuuleke tasa läbi härmatand aia, käib sammul kergel ümber maja ning ümiseb hella viisi. . .

Mida otsid sa, lõunatuul, siit, kus pakase poegadel ase? Maal mustal magada lase, tuul-tuuleke, magada talveund! Tibab ju ikka veel kerget, valget lund, värisevad härmatand puud aias külma käes, oja ning tiik lebavad jääs.

Aga lakkamata laulab tuul-tuuleke tasa, silitab pajukoort ning võsa, pühib õrnalt oksa päält lume. . .

Laulust aimus tume asub uinuva looduse hinge, et ununeb külmapäev vinge ning tärkab hilju millegi ilusa, soojendava lootus. — See on suur ootus, ühine igatsus kevade järgi.

Kergelt sammub lõunatuul, tuuleke kaugele merele, ning säälgigi äratab uinuvaid vooge ta hurmav hää. . .

Tibab ikka pehmet valget lund. Aga must maa ei maga enam talveund, vaid temas on tärkamas eluidu, valmimas looduse rõõmupidu, kevadepidu.

J. Oengo.

Mõistatis.

Mõttele, mõista, väike sõber:
Kivist põld ja kivist ader;
Maa on must ja vaod valged,
Kündjal alles noored palged.
Kündja süda rõõmust keeb,
Sest et künd ta targaks teeb.

Ladina, gooti ja kirjutustähtede võrdlus.

A a	B b	C c	D d	E e
A a	B b	C c	D d	E e
<i>A a</i>	<i>B b</i>	<i>C c</i>	<i>D d</i>	<i>E e</i>

F f	G g	H h	I i	J j
F f	G g	H h	I i	J j
<i>F f</i>	<i>G g</i>	<i>H h</i>	<i>I i</i>	<i>J j</i>

K k	L l	M m	N n	O o
K k	L l	M m	N n	O o
<i>K k</i>	<i>L l</i>	<i>M m</i>	<i>N n</i>	<i>O o</i>

P p	Q q	R r	S s	T t
P p	Q q	R r	S s	T t
<i>P p</i>	<i>Q q</i>	<i>R r</i>	<i>S s</i>	<i>T t</i>

U u	V v	W w	Ä ä	Ö ö
U u	V v	W w	Ä ä	Ö ö
<i>U u</i>	<i>V v</i>	<i>W w</i>	<i>Ä ä</i>	<i>Ö ö</i>

Ö ö	Ü ü	X x	Y y	Z z
Ö ö	Ü ü	X x	Y y	Z z
<i>Ö ö</i>	<i>Ü ü</i>	<i>X x</i>	<i>Y y</i>	<i>Z z</i>

Jänku.

J ä n k u.

Põlistes metsades, loomariigis,

Põlistes metsades, loomariigis,

elas palju igasuguseid loomi. Sääl

elas palju igasuguseid loomi. Sääl

elas ka kuulus pühadejanes Jänku.

elas ka kuulus pühadejanes Jänku.

Temal oli palju varandust ja asju

Temal oli palju varandust ja asju

kingitusiks. Posti-auto tõi temale

kingitusiks. Posti-auto tõi temale

iga päev palju kirju lastelt, kes

iga päev palju kirju lastelt, kes

kingitusi soovisid.

kingitusi soovisid.

Jaani kiri Karlale.

Tartus, 6. septembril 1931.

Armas Karla !

Täna oli Sinu õde Hilja meie pool ja ütles, et Sina juba koolis õppivat. Ka mina olen esimest aastat koolis. Nüüd on meil tarvis hoolega õppida, aga kooli vaheaegadel võime jälle maal koos lõbutseda. Tule ka, kui aega on, meile, siis ma näitan Sinule oma kooliraamatuid.

Sind lahkesti tervitades

Sinu sõber Jaan.

Meie ristiusu õpetuse viis päätükki.

Esimene päätükk.

Jumala kümme käsku.

Esimene käsk.

Mina olen Issand, sinu Jumal. Sul ei pea mitte teisi jumalaid olema minu kõrval.

Mis see on?

Meie peame Jumalat üle kõigi asjade kartma ja armastama ja tema pääle lootma.

Teine käsk.

Sina ei pea Issanda, oma Jumala nime mitte ilma asjata suhu võtma, sest Issand ei jäta seda nuhtlemata, kes tema nime kurjasti pruugib.

Mis see on?

Meie peame Jumalat kartma ja armastama, et meie tema nime juures mitte ei nea, ei vannu, ei lausu, ei valeta ega peta; vaid et meie teda kõige häda sees appi hüüame, palume, kiidame ja täname.

Kolmas käsk.

Sina pead pühapäeva pühitsema.

Mis see on?

Meie peame Jumalat kartma ja armastama, et meie jutlust ja Jumala sõna ei põlga; vaid et meie seda pühaks peame, häälele meelele kuuleme ja õpime.

Neljas käsk.

Sina pead oma isa ja ema austama, et sinu käsi hästi käib ja sina kaua elad maa pääl.

Mis see on?

Meie peame Jumalat kartma ja armastama, et meie oma vanemaid ja isandaid ei põlga ega vihasta; vaid et meie neid kaua sees peame, neid teenime, nende sõna kuuleme, neid armsaks ja kalliks peame.

Viies käsk.

Sina ei pea mitte tapma.

Mis see on?

Meie peame Jumalat kartma ja armastama, et meie oma ligimese ihule ühtegi kahju ega kurja ei tee; vaid et meie teda aitame ja temale hääd teeme kõiges ihu hädas.

Kuues käsk.

Sina ei pea mitte abielu rikkuma.

Mis see on?

Meie peame Jumalat kartma ja armastama, et meie kasinasti ja puhtasti elame kõnedes ja tegudes; ja et igaüks peab oma abikaasat armastama ja austama.

Seitsmes käsk.

Sina ei pea mitte varastama.

Mis see on?

Meie peame Jumalat kartma ja armastama, et meie oma ligimese raha ehk vara ei võta, ei kavala kauba ega petise tööga eneste poole ei kisu; vaid et meie tema vara ja päatoidust aitame kasvatada ja hoida.

Kahesks käsk.

Sina ei pea mitte ülekohut tunnistama oma ligimese vastu.

Mis see on?

Meie peame Jumalat kartma ja armastama, et meie oma ligimese pääle mitte kavalasti ei valeta, teda mitte ära ei anna, keelt ei peksta ega kurje kõnesid tema pääle ei tõsta; vaid et meie tema eest kostame, kõik hääd temast kõneleme ja kõik asjad hääks kääname.

Ühesks käsk.

Sina ei pea mitte himustama oma ligimese koda.

Mis see on?

Meie peame Jumalat kartma ja armastama, et meie oma ligimese pärandust või koda kavalusega ei püüa ega õiguse nimel eneste poole ei kisu; vaid et meie teda aitame, et tema seda enesele võiks pidada.

Kümnes käsk.

Sina ei pea mitte himustama oma ligimese naist, sulast, ümmardajat, veiseid ega muud, mis tema päralt on.

Mis see on?

Meie peame Jumalat kartma ja armastama, et meie oma ligimese naist, peret ega veiseid ära ei avatle ega

vägisi ei võta; vaid et meie neid manitseme, et nemad paigale jäävad ja teevad, mis nende kohus on.

Mis ütleb nüüd Jumal kõigist neist käskudest?

Tema ütleb nõnda? Mina, Issand, sinu Jumal, olen püha vihaga Jumal, kes vanemate patud nuhtleb laste kätte kolmandast ja neljandast põlvest saadik, nende kätte, kes mind vihkavad; aga neile, kes mind armastavad ja minu käsud peavad, teen mina hääd tuhandest põlvest saadik.

Mis see on?

Jumal ähvardab nuhelda kõiki, kes neist käskudest üle astuvad, seepärast peame meie tema viha kartma ja ei mitte nende käskude vastu tegema; aga tema töötab armu ja kõike hääd kõigile, kes need käsud peavad; seepärast peame meie teda ka armastama, tema pääle lootma ja hää meelega tema käskusid mööda tegema.

Teine päättükk.

Püha ristiusk.

Esimene õpetus.

Loomisest.

Mina usun Jumala Isa, Kõigevägevama taeva ja maa Looja sisse.

Mis see on?

Mina usun, et Jumal mind ja kõik loomad on loonud, mulle ihu ja hinge, silmad, kõrvad ja kõik liikmed, mõistuse ja kõik meeled on andnud ja veel hoiab; pääle selle riided ja kingad, söömise ja joomise, koja ja maja, naise ja lapse, põllu, veised ja kõik vara, kõik ihu ja elu tarvidust ja toidust rohkesti ja igapäev annab; ja

kõige häda ja kurja eest hoiab ja kaitseb; ja seda kõike teeb tema isalikust, jumalikust armust ja heldusest, ja ei mitte seepärast, et mina seda väärt ehk teeninud olen. Selle eest on minu kohus teda kiita, tänada, teenida ja tema sõna kuulda. See on tõesti tõsi.

Teine õpetus.

Lunastamisest.

Mina usun Jeesuse Kristuse, Jumala ainusündinud Poja, meie Issanda sisse, kes on saadud Pühast Vaimust, ilmale toodud neitsist Maarjast, kannatanud Pontsiuse Pilatuse all, risti löödud, surnud ja maha maetud, alla läinud põrguhauda, kolmandal päeval jälle üles tõusnud surnuist, üles läinud taeva, istub Jumala, oma kõigevägevama Isa paremal käel, säält tema tuleb kohut mõistma elavate ja surnute peäle.

Mis see on?

Mina usun, et Jeesus Kristus, tõsine Jumal, omast isast igavesti sündinud, ja ka tõsine inimene, neitsist Maarjast ilmale toodud, minu Issand on, kes mind, ärakadunud ja hukkamõistetud inimest, on päästnud ja lunastanud kõigest patust, surmast ja kuradi väest, ei mitte kulla ega hõbedaga, vaid oma püha, kalli verega ja oma ilmsüüta kannatamise ja surmaga; et mina tema oma pidin olema, tema riigis tema all elama ja teda teenima igaveses õiguses, vagaduses ja õndsuses, nõnda kui tema on üles tõusnud surmast, elab ja valitseb igavesti. See on tõesti tõsi.

Kolmas õpetus.

Pühitsemisest.

Mina usun Püha Vaimu sisse, üht püha ristikogudust, pühade osasaamist, pattude andeksandmist, liha ülestõusmist ja igavest elu. Aamen.

Mis see on?

Mina usun, et mina omast meelest ja väest mitte ei või Jeesuse Kristuse, oma Issanda sisse uskuda ega tema juurde saada; vaid Püha Vaim on mind Evangeeliumi läbi kutsunud, oma annetega valgustanud, õige usu sees pühitsenud ja hoidnud; nõnda kui tema kõike püha ristikogudust maa pääl kutsub, kogub, valgustab, pühitseb ja Jeesuse Kristuse juures õige ja ainu usu sees hoiab; sessamas ristikoguduses tema minule ja kõigile usklikeledele igapäev kõik patud rohkesti andeks annab ja viimsel päeval mind ja kõik surnud üles äratab ja minule kõigi usklikeudega Kristuses igavese elu annab. See on tõesti tõsi.

Kolmas päättük.

Püha Meie Isa palve.

Meie Isa, kes sa oled taevas, pühitsetud saagu sinu nimi, sinu riik tulgu, sinu tahtmine sündigu kui taevas nõnda ka maa pääl, meie igapäevast leiba anna meile tänapäev ja anna meile andeks meie võlad, kui ka meie andeks anname oma võlglastele, ja ära saada meid mitte kiusatuse sisse, vaid päästa meid kurjast ära; sest sinu päralt on riik ja vägi ja au igavesti. Aamen.

Esimesed palve sõnad.

Meie Isa, kes sa oled taevas.

Mis see on?

Jumal tahab meid seeläbi armulikult kutsuda, et meie peame uskuma teda meie õige Isa ja meid tema õiged lapsed olevat; et meie julgesti ja kindla lootusega teda peame paluma, nõnda kui armsad lapsed oma armast isa paluvad.

Esimene palve.

Pühitsetud saagu sinu nimi.

Mis see on?

Jumala nimi on küll iseenesest püha; aga meie palume selles palves, et ta ka meie juures saaks pühitsetud.

Kuidas sünnib see?

Kui Jumala sõna selgesti ja puhtasti õpetatakse ja meie ka pühasti kui Jumala lapsed seda mööda elame; seks aita meid, armas taevane Isa! Aga kes teist viisi õpetab ja elab, kui Jumala sõna õpetab, see ei pühitse mitte meie seas Jumala nime; selle eest hoia meid, armas taevane Isa!

Teine palve.

Sinu riik tulgu.

Mis see on?

Jumala riik tuleb küll ilma meie palveta iseenesest; aga meie palume selles palves, et ta ka meie juurde tuleks.

Kuidas sünnib see?

Kui taevane Isa oma Püha Vaimu meile annab, et meie tema püha sõna tema armu läbi usume ja Jumala meelepärast elame siin ajalikult ja sääli igavesti.

Kolmas palve.

Sinu tahtmine sündigu kui taevas nõnda ka maa pääl.

Mis see on?

Jumala hää ja armuline tahtmine sünnib küll ilma meie palveta; aga meie palume selles palves, et ta ka meie juures sünniks.

Kuidas sünnib see?

Kui Jumal kõik kurja nõu ja tahtmise rikub ja keelab neid, kes meid ei taha lasta Jumala nime pühitseda ega tema riiki meie juurde tulla, kui on kuradi, maailma ja meie liha tahtmine, vaid kinnitab ja hoiab meid kindlasti oma sõnas ja usus meie otsani; see on tema armuline ja häa tahtmine.

Neljas palve.

Meie igapäevast leiba anna meile tänapäev.

Mis see on?

Jumal annab igapäevase leiva küll ilma meie palveta kõigile kurjadele inimestele: aga meie palume selles palves, et tema meile annaks seda mõista ja tänuga vastu võtta meie igapäevast leiba.

Mis on meie igapäevane leib?

Kõik, mis meie ihu toiduseks ja ülespidamiseks tarvis läheb: söömine, joomine, riided, kingad, koda, maja, põld, veised, raha, vara, vaga abikaasa, vagad lapsed, vaga pere, vagad ja truud ülemad, häa valitsus, häa ilm, rahu, tervis, aus elu, hääd sõbrad, truud naabrid ja muud niisugused asjad.

Viies palve.

Ja anna meile andeks meie võlad, kui meie andeks anname oma võlglastele.

Mis see on?

Meie palume selles palves, et taevane Isa mitte ei tahaks vaadata meie pattude pääle ega nende pärast meile seda keelda, mis meie palume; sest meie ei ole seda mitte väärt, mis meie palume, ega ole seda ka mitte ära teeninud; vaid tema tahaks meile seda kõik armust

anda, sest et meie igapäev palju pattu teeme ja küll selget nuhtlust teenime; siis tahame meie ka südamest andeks anda ja hää! meelel hää! teha neile, kes meie vastu eksivad.

Kuues palve.

Ja ära saada meid kiusatuse sisse.

Mis see on?

Jumal ei kiusa küll kedagi, aga meie palume selles palves, et Jumal meid tahaks hoida ja üles pidada, et kurat, maailm ja meie liha meid ei peta ega saada ebausu, meeleeäraheitmise ja mõne muu suure patu ja häbi sisse; ja kui meid sellega peaks kiusatama, et meie ometigi viimaks ära võidame ja võimust saame.

Seitsmes palve.

Vaid päästa meid kurjast ära.

Mis see on?

Meie palume selles palves kui ühel hoobil, et taevane Isa meid tahaks päästa kõiksugusest ihu ja hinge, varanduse ja au kahjust; ja viimaks, kui meie surmatunni ke tuleb, õndsas otsas meile anda ja armuga sellest hädaorust enese juurde taeva võtta.

Viimsed palve sõnad.

Sest sinu päralt on riik ja vägi ja au lgavesti. Aamen.

Mis on aamen?

See on, et mina pean kindlasti uskuma, et taevane Isa meie palved heldesti on vastu võtnud ja kuulnud, sest et tema ise meid on käskinud nõnda paluda ja töötanud, et tema meid tahab kuulda. Aamen, aamen, see on: jah, jah, see peab tõesti nõnda sündima.

Neljas päätökk.

Püha ristimise sakrament.

I. Mis on ristimine?

Ristimine ei ole mitte paljas vesi, vaid niisugune vesi, mis Jumala käsus on seatud ja Jumala sõnaga ühte pandud.

Mis Jumala sõna see on?

Kui meie Issand Jeesus Kristus ütleb Matteuse raamatu viimses päätükis: Minge ja tehke jüngriks kõik rahvad, neid ristides Isa ja Poja ja Püha Vaimu nime sisse.

II. Mis annab ehk saadab ristimine?

Tema saadab pattude andeksandmist, päästab ära surmast ja kuradist ja annab igavese õndsuse kõigile, kes usuvad, nõnda kui Jumala sõnad ja töötused kuulutavad.

Missugused on need Jumala sõnad ja töötused?

Kui meie Issand Jeesus Kristus ütleb Markuse raamatu viimses päätükis: Kes usub ja keda ristitakse, see peab õndsaks saama; aga kes ei usu, seda peab hukka mõistetama.

III. Kuidas võib vesi nii suuri asju teha?

Vesi ei tee seda tõesti mitte, vaid Jumala sõna, mis veega ja vee juures on, ja usk, mis sedasama Jumala sõna vee sees usub; sest ilma Jumala sõnata on vesi paljas vesi, ja ei mitte ristimine; aga Jumala sõnaga on ta ristimine, see on üks eluvesi täis armu ja uuestsündimise pesemine Püha Vaimu sees, kuidas püha Paulus ütleb Tiituse raamatu kolmandas päätükis:

Jumal on meid õndsaks teinud uuestsündimise pesemise ja Püha Vaimu uuendamise läbi, keda tema on

välja valanud meie pääle rohkesti Jeesuse Kristuse, meie Önnistegija läbi, et meie tema armu läbi õigeks tehtud, igavese elu pärijaks pidime saama lootuse järele; see on ustav sõna.

IV. Mis tähendab niisugune veeristimine?

See tähendab, et vana Aadam meie sees igapäevase kahetsemise ja patustpööramise läbi peab ära uputatud saama ja surema kõigi pattude ja kurjade himudega ja igapäev jälle ette tulema ja üles tõusma uus inimene, kes õiguses ja puhtuses Jumala ees peab igavesti elama.

Kus on see kirjutatud?

Püha Paulus ütleb oma raamatus, Rooma rahvale kirjutatud kuuendas päätükis:

Meie oleme Kristusega maha maetud ristimise läbi surma sisse, et otsegu Kristus on üles äratatud surnuist Isa au läbi, meie ka nõnda peame uues elus käima.

Viies päätükk.

Püha altari sakrament.

I. Mis on altari sakrament?

See on meie Issanda Jeesuse Kristuse tõsine ihu ja veri leiva ja viina all meie ristirahvale süüa ja juua, Kristuse enese seatud.

Kus on see kirjutatud?

Nõnda kirjutavad pühad evangelistid Matteus, Markus, Luukas ja püha Paulus.

Meie Issand Jeesus Kristus sel ööl, kui teda ära anti, võttis leiva, tänas, murdis ja andis oma jüngeritele ja ütles: „Võtke, sööge, see on minu ihu, mis teie eest antakse; seda tehke minu mälestuseks!“

Selsamal kombel võttis tema ka karika pärast õhtusöömaaeaga, tänas ja andis oma jüngeritele ja ütles:

„Võtke ja jooge kõik säält seest; seesinane karikas on uus seadus minu veres, mis teie eest ära valatakse pattude andeksandmiseks: seda telke nii mitu korda, kui teie sest joote, minu mälestuseks!“

II. Mis kasu on meil seesugusest söömisest ja joomisest?

Seda näitavad meile need sõnad: „Mis teie eest antakse ja ära valatakse pattude andeksandmiseks“; see on, et meile sakramendis pattude andeksandmist, elu ja õndsust nende sõnade läbi antakse; sest kus pattude andeksandmist on, sääl on ka elu ja õndsus.

III. Kuidas võib ihulik söömine ja joomine niisuguseid suuri asju teha?

Söömine ja joomine ei tee seda tõesti mitte, vaid need sõnad: „Mis teie eest antakse ja ära valatakse pattude andeksandmiseks“; need sõnad on ihuliku söömise ja joomisega ühes ülem asi sakramendis; ja kes neidsamu sõnu usub, sel on, mis nemad tunnistavad, pattude andeksandmine.

IV. Kes võtab ausasti selle sakramendi vastu?

Paastuda ja ihu poolest ennast valmistada on küll üks kaunis välispidine komme; aga see on õieti ja hästi valmistatud, kes neid sõnu usub: „Mis teie eest antakse ja ära valatakse pattude andeksandmiseks“; aga kes neid sõnu ei usu, ehk kaksipidi mõtleb, see ei ole mitte väärt ega hästi valmistatud, sest see sõna: „Teie eest!“ nõuab selgeid usklikke südameid.

Araabia ja rooma numbrid.

1 —	I	20 —	XX
2 —	II	21 —	XXI
3 —	III	22 —	XXII
4 —	IV	30 —	XXX
5 —	V	38 —	XXXVIII
6 —	VI	39 —	XXXIX
7 —	VII	40 —	XL
8 —	VIII	50 —	L
9 —	IX	60 —	LX
10 —	X	70 —	LXX
11 —	XI	80 —	LXXX
12 —	XII	90 —	XC
13 —	XIII	100 —	C
14 —	XIV	500 —	D
15 —	XV	1000 —	M

Meetrimõõdud.

Pikkusemõõdud:

- 1 kilomeeter (km) = 1000 meetrit = 468,7 sülga.
- 1 meeter (m) = 100 senti-meetrit = 3 jalga 3,37 tolli.
- 1 sentimeeter (cm) = 10 mil-limeetrit (mm) = 3,9 liini.

Õõnesmõõdud:

- 1 hektoliiter = 100 liitrit.
- 1 liiter = 100 sentil. = $\frac{4}{5}$ toopi.

Raskusemõõdud:

- 1 kilogramm = 1000 grammi = 2,44 naela.
- 1 gramm = 1000 milligrammi.

Ükskordüks.

$1 \times 2 = 2$	$1 \times 5 = 5$	$1 \times 8 = 8$
$2 \times 2 = 4$	$2 \times 5 = 10$	$2 \times 8 = 16$
$3 \times 2 = 6$	$3 \times 5 = 15$	$3 \times 8 = 24$
$4 \times 2 = 8$	$4 \times 5 = 20$	$4 \times 8 = 32$
$5 \times 2 = 10$	$5 \times 5 = 25$	$5 \times 8 = 40$
$6 \times 2 = 12$	$6 \times 5 = 30$	$6 \times 8 = 48$
$7 \times 2 = 14$	$7 \times 5 = 35$	$7 \times 8 = 56$
$8 \times 2 = 16$	$8 \times 5 = 40$	$8 \times 8 = 64$
$9 \times 2 = 18$	$9 \times 5 = 45$	$9 \times 8 = 72$
$10 \times 2 = 20$	$10 \times 5 = 50$	$10 \times 8 = 80$
$1 \times 3 = 3$	$1 \times 6 = 6$	$1 \times 9 = 9$
$2 \times 3 = 6$	$2 \times 6 = 12$	$2 \times 9 = 18$
$3 \times 3 = 9$	$3 \times 6 = 18$	$3 \times 9 = 27$
$4 \times 3 = 12$	$4 \times 6 = 24$	$4 \times 9 = 36$
$5 \times 3 = 15$	$5 \times 6 = 30$	$5 \times 9 = 45$
$6 \times 3 = 18$	$6 \times 6 = 36$	$6 \times 9 = 54$
$7 \times 3 = 21$	$7 \times 6 = 42$	$7 \times 9 = 63$
$8 \times 3 = 24$	$8 \times 6 = 48$	$8 \times 9 = 72$
$9 \times 3 = 27$	$9 \times 6 = 54$	$9 \times 9 = 81$
$10 \times 3 = 30$	$10 \times 6 = 60$	$10 \times 9 = 90$
$1 \times 4 = 4$	$1 \times 7 = 7$	$1 \times 10 = 10$
$2 \times 4 = 8$	$2 \times 7 = 14$	$2 \times 10 = 20$
$3 \times 4 = 12$	$3 \times 7 = 21$	$3 \times 10 = 30$
$4 \times 4 = 16$	$4 \times 7 = 28$	$4 \times 10 = 40$
$5 \times 4 = 20$	$5 \times 7 = 35$	$5 \times 10 = 50$
$6 \times 4 = 24$	$6 \times 7 = 42$	$6 \times 10 = 60$
$7 \times 4 = 28$	$7 \times 7 = 49$	$7 \times 10 = 70$
$8 \times 4 = 32$	$8 \times 7 = 56$	$8 \times 10 = 80$
$9 \times 4 = 36$	$9 \times 7 = 63$	$9 \times 10 = 90$
$10 \times 4 = 40$	$10 \times 7 = 70$	$10 \times 10 = 100$

Illustreeritud laste-kuukiri

Jutu - Paun

ilmub kord kuus ja toob noorsoole huvitavaid valitud sisuga jutte, algupäraseid kui ka tõlkeid maailma-kuulsatelt noorsoo-kirjanikkudelt.

Jutu - Pauna

jutud on kõik kunstnikkude poolt valmistatud piltidega kaunistatud.

Jutu - Paun

toob igas numbris jutu lõplikult. Kui jutt ühte numbrisse 16 leheküljele ära ei mahu, siis ilmub jutt kaksiknumbrina, ei jää aga kunagi pooleli.

Jutu - Pauna

iga jutt on omaette raamat.

Jutu - Paun

on hää ja huvitav meelelahutus noorsoole.

Jutu - Paun

on kõige odavam raamat-ajakiri, sellega ka kõige vaesematele kättesaadav.

Jutu - Paun

trükitakse hääl paberil ja maksab ainult 1 kroon 20 senti aastas, ühes koju kättesaatmisega.

Jutu - Paun

ärgu puudugu üheski Eesti kodus.

Jutu - Pauna

tellimisi võtavad vastu kõik raamatukauplused ja postkontorid.

Otseselt-tellimise aadr.: Oskar Luik'i kirjastus

Tartus, Rüütli tän. 14.

Hind 25 senti.